

יאיר ניצני מרים גבה

ברוך השם

מעניין שבבחירת השמות למפלגות, דווקא השחקנים החדשים בזירה הלכו על הצפוי עם ריח נפטלין

הבחירות שוב מתקרבות, וכמו פטריות אחרי הגשם ודיאטות אחרי הסגר, צצים להם מפלגות חדשות וחיבורים פוליטיים מקוריים. מאז קום המדינה היו כאן המון מפלגות, שרק מיעוטן שרדו, והשאר הושלכו לפח המחזור של ההיסטוריה. בניגוד לארה"ב, שם אתה פשוט צריך לבחור בין הרפובליקנים לדמוקרטים, אצלנו יש המון אפשרויות, וכל מי שהתארגן על כמה חתימות, עניבה וגי רפיקאי מרגיש חשוב מספיק כדי לכנס מסיבת עיתונאים ולהתחיל לטחון לנו בשכל.

עם כל הכבוד לעניינים כמו מצע ואידיאולוגיה, חשוב להקדיש מחשבה גם לשם המפלגה. כשנולד לך ילד, אומרים שיש חשיבות עצומה לשם שתיתן לו, שילווח אותו כל חייו. לכן שמות כמו יפה, טובה או אריה עשויים להיות טריקים ואף בומרנגיים עבור מי שלא יגדל להיות כזה. חברות מסחריות מחפשות שם שיבטא את החזון של החברה או קשר למוצר שהן מציעות לציבור, אבל אסור לשכוח גם את עניין הקליטות והצליל. בוק, אלקטרה או תנובה זה טוב; "הפלאפל של משה בהנהלה חדשה של דוד" קצת פחות ימשוך לקוחות.

בעבר שמות של קיבוצים ביטאו משהו על מהותו של המקום. משמר העמק הבהיר שאנחנו בעמק, אלרום – שהם יושבים במקום גבוה, ובית אורן הזכיר שהם בין האורנים של הכרמל, אם כי לא ברור באיזו שיטה עובד בית השיטה, שלא לדבר על העניין של בית זרע.

גם להקות משקיעות מאמץ גדול בבחירת השם, כדי שיבטא את רוח המוזיקה שלהן. זה הגיוני כשחושבים על הגבעטרון מקיבוץ גבע; החברים של נטאשה, ששמן התכתב עם מוצאו הרוסי של ארקי; בניזין, שמביע את האנרגיה המתפרצת של חבריה; הגרוב המכני במכונת הקצב של משינה; או כמות הכישרונות שיש בכותרת של להקת כוורת. אבל בלהקות רבות השם לא מבטא כלום, חוץ מאיכות החומר שעישנו חברי הלהקה בזמן שחיפשו שם להרכב. אחרת איך תסבירו שמות כמו טיפקס, הדג נחש, מופע הארנבות של ד"ר קספר ואפילו תיסלם.

פוליטיקאים שעמלים על הקמת מפלגה חדשה מנסים למצוא שם מרשים, ציוני, ממלכתי ומנצח, שייצג את אהבתם הבלתי מסויגת לעם, למולדת ולדגל, אבל גם כזה שלא יגיד הרבה, מחשש שזה ירחיק קהלים מסוימים. גם בתוך אלה יש סוגים שונים, וחשוב לתת בהם סימנים.

שם כמו מפלגת העבודה יכול להסביר מה קרה למפלגה הנ"ל. אם בעבר "עבודה" היתה איריאל נחשק, היום אף אחד לא ממש בעניין של לעבוה. כדי לשרוד היא היתה צריכה לעדכן את שמה ל"מפלגת הבטלה", "מפלגת האקזיט" או "מפלגת הקומבי" נה עם רשות הנמלים שמאפשרת לי לשבת בבית ולקבל משכורת". בתקופה הנוכחית אפשר להסתפק

גם ב"מפלגת העבודה מהבית", "מפלגת החל"ת" או "מפלגת הצ'ק בדואר או זה לפחות מה שאומרים לי כבר חודשיים". בית היא מילה פופולרית בענף המפלגות. למשל, הבית היהודי הוא שם שמזכיר חום, זמירות וניחוחות חמין מבית אבא, אם כי יש מצב שאותו בית יהודי היה פעם בית של ערבי.

ישראל ביתנו של איווט ליברמן באה להזכיר לעולים מחבר המדינות שישראל היא ביתם, בניגוד למצב שבו היו עלולים לקרוא למפלגה "ישראל מרכז קליטתנו" או "ישראל אולפנו".

הנדל והאווז, שהוא גם שם החברה שמפעילה את כביש 6. מפלגתו של משה כחלון, כולנו, בחרה שם יומרני למדי, ובמבט לאחור כנראה היה עדיף לה להסתפק בשם צנוע וריאליסטי יותר כמו "חלקנו".

עם כל הכבוד לשמות הוותיקים, העולם לא שוקט על שמריו. כמו שכבר לא תפגשו תינוקות שקוראים להם חבקוק או זלמן, ולעומתם שון ודין מככבים בכל גן, כך ייתכן שהגיע הזמן לעדכן גם את תחום השמות המפלגתיים. לכן, אם יורשה לך, אשמח להציע שמות שידברו גם לצעירים. אם כבר משיקים מפלגה חדשה, עדיף שהיא תרגיש באמת פרש, עם שפה פחות פומפוזית ויותר מדוברת. פחות מולדת, דגלים ותלמים, ויותר דברים שבאמת יחברו אותה לאנשים. מה עם מפלגת "סכבה", שתבטיח שהכל יהיה פה סכבה? נכון שתהיה לה תחרות לא קלה עם מפלגת "אחלה", מפלגת "חבל על הזמן" ומפלגת "לא לא, אין דברים כאלה", אבל זה יהיה מאבק מעניין.

אני גם מדמיין מערכת בחירות, שבה הרשימה המאוחדת של מפלגת "ישראל לפנים" ומפלגת "אין עלינו בעולם", תסחף את הקהל עם הסלוגן "מדינה שחבל על הזמן ממומן", אם רק נצביע למנהיג פצצה שכולם חולים לו על התחת. אנשים רוצים שמות אופטימיים שיזכירו להם דברים שהם באמת אוהבים. לכן הייתי ממליץ על שמות כמו "מפלגת עלי אקספרס", "מפלגת קרייקי" או "מפלגת בלי חשבור נית". אפשר ללכת גם לכיוון גסטרונומי, עם "מפלגת חצי אבטיח עם בולגרית", "מפלגת חציל בלאדי" (לא לבלבל עם בל"ד), "מפלגת פונץ בננה", "מפלגת קרם ברולה" או "מפלגת סביח" (עם הסלוגן האלמותי "רק החציל יציל"). במקום להביט כל הזמן קדימה אל העתיד הלא מבטיח, עדיף לנצל את הפופולריות של ההיסטוריה המפוארת שלנו, עם מפלגות כמו "יש עבר" או "אתמול היה טוב". חוץ מזה, עדיף שלא נקפוץ מעל הפופיק ולא ניצור ציפיות מוגזמות. הכי טוב שנקרא למפלגות שלנו בשמות צנועים וריאליסטיים יותר, כמו "תקווה מסויגת", "ישראל סבירה" או "היה יכול להיות יותר גרוע".

✉ yairn@israelhayom.co.il

ביש עתיד רומזים לנו שההווה לא משהו, אבל מעבר לעצם ההבטחה שצפוי לנו עתיד, לא מפרטים מה בדיוק כולל העתיד הזה, ואם הוא יהיה רודר או שחור. לפחות שם המפלגה מתחרז עם שמו של מנהיג המפלגה, יאיר לפיד, מה שמקשה את החלפתו. אף אחד לא יצביע למפלגת "יש מלח בראשות עפר שלח".

דווקא השחקנים החדשים בזירת המפלגות הלכו על שמות צפויים עם ריח נפטלין. גרעון סער עם "תקווה חדשה" – אחרות לישראל, שם שכולל את כל מילות הקוד המקובלות בתחום. גם ישראל, גם אחרות, גם תקווה וגם חדשה. אם בהמשך הם יחברו לימינה, צפויה לנו קומבינה שנשמעת כמו הוראות לשליח למסירת חבילה: "סע לשכור נת התקווה החדשה פינת אחרות ישראל ואז תפנה ימינה". חולדאי הלך על "הישראלים", שנשמע קצת כמו שם של חברת הובלות של ישראלים בניו יורק, וצריך לקוות שהם יתגלו כפחות רמאים מהמקובל בתחום ההוא.

עפר שלח הלך על ז'אנר האנרגטיים (מרצ, קדימה) וקרא למפלגתו החדשה "תנופה", מה שלא ניכר בינתיים בסקרים. השם מתכתב היטב עם חייו של ראש המפלגה, שיש לו עבר כפרשן ספורט והווה של רץ מרתונים, וגם כשעזב את מפלגתו הקודמת טרק את

הדלת בכום חזק עם הרבה תנופה. מי שהיה קרוב אבל פספס, היה בני גנץ, שקרא למפלגתו המקורית חוסן לישראל, והיום בטח מרגיש שהכל היה נראה אחרת אם רק היו קוראים לה "חיסון לישראל". כשחבר ליש עתיד ולתל"ם של יעלון, הם הלכו על שם מעולמות הצביעים (כמו עלה ירוק) וקראו לעצמם כחול-לבן, שם שמסמל את הדבר המקודש ביותר לישראלים – חניה בכחול לבן. בז'אנר השמות הלקוחים מעולם התחבורה והכבישים אפשר למצוא, מלבד ימינה וקדימה, גם את צומת, גשר והדרך השלישית. לאחרונה הצטרפה גם דרך ארץ של

אם "תקווה חדשה - אחדות לישראל" של סער תתחבר לימינה, נקבל שם שנשמע כמו הוראות לשליח: "סע לשכונת התקווה החדשה פינת אחדות ישראל ואז תפנה ימינה"